

ször került színre a Nemzeti Színházban, de két előadása után már lekerült a műsorról. A »Dalma« 1852. november 27-én került előadásra. Tizenkét előadást ért meg. (A Fővárosi Nyári Színkör bemutatta 1899. július 14-én.) Az »Immetullah« melodráma 1853-ban keltekezett s 1893. Szilveszter-napján jelent meg nyomtatásban. A »Manlius Sinister«-t 1853. december 10-én mutatták be először a Nemzeti Színházban, ahol kilenceszer játszották. Ezt követte a »Könyves Kálmán«, mely 1855. december 18-án került bemutatásra, amely máig is műsoron van. »Dózsa György«-öt Egressyvel a címszerepben 1857. november 3-án mutatták be először a Nemzeti Színházban. Legnépszerűbb drámája »A szigetvári vértanuk« (L. o.), mely 1860. március 20-án került először színre. A 60-as években alig tartottak oly nemzeti öröm- vagy gyászünnepet, melyen a »Szigetvári vértanuk«-at elő nem adták volna. Ezután a költő-fejedeleme 16 évig nem írt színművet s csak 1876. április 3-án lépett fel ismét új darabbal, a »Milton«-nal, mely 8-szor került színre. A »Szép Mikhál« c. dramatizált regényt 1877. március 9-én mutatták be először a Nemzeti Színházban. »Hős Pálffy«-ját 1879. április 24-én adták, a királyi pár negyedszázados nászünnepe, a szegedi árvízkárosultak javára. 1884-ben egyik legnépszerűbb regényét, az »Aranyember«-t (L. o.) írta át drámára, mely ma is úgy a fővárosban, mint a vidéken műsoron van. 1885. október 9-én mutatták be először a »Fekete gyémántok«-at; az »Olympusi vers ny« 1887. szeptember 28-án a Nemzeti Színház félszázados fennállása ünnepén rendezett díszelőadásnak volt a bevezetője. A »Kőszívű ember«-t 1888. május 31-én adták először a József-Egyesület javára. A »Thespis kordéja« vagy a »Földönjáró csillagok« c. alkalmi színmű 1890. október 24-én jelent meg először a Nemzeti Színház deszkáin, a magyar szívészet százéves jubileumára. Következő műve az »Aradi hősök« c. történeti vígjátéka, melynek premierje 1891. jan. 6-án volt a Nemzeti Színházban. A »Bolondok grófja« c. bohózata a Népszínházban került színre, 1887. dec. 30-án. A »Cigánybáró« (L. o.) c. regényéből készült operett szintén

a Népszínházban került színre. A regényből Schnitzer Ignác írt színdarabot, melyhez Strauss János szolgáltatta a zenét. A »Gazdag szegények« c. drámáját Krecsányi Ignác társulata mutatta be Budán, 1893. május 12-én. U. o. 1896. ápr. havában a »Keresd a szíved« c. színműve is színre került. 1896. máj. 1-én a »Barangok« (L. o.) c. 3 felvonásos vígjátékával nyitották meg a Vígszínházat. 1897-ben írta a »Helvila« c. drámát (5 felv.), melyet a Fővárosi Nyári Színkör mutatott be ez év jún. 12-én, majd 1898. márc. 15-én a Vígszínház előadta »Melyiket a kilenc közül?« c. egyfelvonásosát; ez év nov. 25-én a Nemzeti Színházban színre került »Fekete vér« c. 5 felvonásos drámája. Ugyanezen évben színre került itt a »Leventek« c. színműve is. Az író-fejedeleme 1894. jan. 6-án ülte meg 50 éves jubileumát. Előtte való estén úgy a fővárosban, mint a vidéken a színházak díszelőadást rendeztek a nagy nap emlékére. A Népszínházban a »Cigánybáró«, a Nemzeti Színházban a »Szigetvári vértanuk« volt műsorra kitűzve. Az Orsz. Színészegyesület január havában örökös és tiszteletbeli dísztagjává választotta. Első neje: Laborfalvi Róza. (Lásd: Jókainé L. R.), majd 1899. szeptember 16-án Nagy Bella (L. o.) színésznőt vette nőül. Koporsójánál Somló Sándor búcsúztatta. Szobrát a Liszt Ferenc-teret 1921. május havában leplezték le. Azóta a Gyár ucca egy része Jókai-tér nevet viseli. Születése százados évfordulóját 1925. február 18-án szerte az országban nagy ünnepséggel ülték meg. A M. Kir. Operaház ez év október 24-én áldozott emlékének, amidőn Strauss János születése centennáriumával kapcsolatosan új betanulással először adta elő a »Cigánybáró«-t. 1929. június 2-án a kerepesi temetőben nyugvó hantja fölé sír-emléket állítottak. Az emlékmű felső peremén Jókainak ez a mondása áll:

»Ami bennem lélek, veletek megy, ott fog köztetek lenni mindig, megtalálasz virágaid között, mikor elhervadnak, megtalálasz a falevélben, mikor lehull, meghallasz az esti harangszóban, mikor elenyészik s mikor megemlékezel rólam, mindig arccal szemközt fogok veled állani.«